

LUBLANSKE NOVIZE

JANN. FRIDR. EGERJA.

Sreda 27. d.

Roshnizvet. 1798.

Nro. 51.

Lublana.

Tę dni so spęť proti Lafhkim shli vezh trum os-
dravlenih, inu is jezbe řeshenih soldatov,
bodo med svoje regimente rasdeleni. Benęzha
se bo terdna naredila zhes nevarnost, vedno
popravljajo terdnave, oroshje inu stręlno perpra-
vo kje vosio, novizh pęlejo is Duneja tri bat-
terie shtukov, eno teshkih, drugo srednih, tret-
jo majnhih. Ena batteria snefe po osem po dva-
najst shtukov, kakor je vezhi al majnhih.

Pisma is nemshkiga govore, de bo mir sta-
noviten med nami inu franzosam; tudi pravio,
de

bo skoro med Nemzi inu franzosmi sturien, inu osnanen. Kar saręf vęmo, je, de se glihan-
je ni nizh rasderlo, temuzh grę naprej.

Dunej 16. Roshnizvęta.

Burja, katęra je na Grobniki inu v' Ręki
rojila, je tudi silna bila okrog Vidma na Forla-
nii dvajseti inu prvi dan vęlki Travna. Zęl
dan inu eno nozh je rasganjala, dręvje ruvala,
hishe podęrala, inu zęle vasi rasdjala. Kodar je
vlękla, ni drugiga, ku pustota, kakor po eni
nesnani vojfski.

Na Pęmskim v' Karloveh Toplizah so sed-
mi dan tiga męsza vęsele obhajali savolo zhes
toplizo sidane inu dodęlane lope. Imenovali so
jo Theresini studenz po imęni Theresie nafhe
svitle Zesarize, kęr je ravno pręd ta dan nję
rojstni god bil. Ime se je dalo s' nję milostvim
pervolenjam; je bila pęta mafha, vsi, katiri se
v' toplizah koplejo, so sraven bili, inu męstna
gosposka, męstnani stręlali is pufh, inu na bli-
shnim hribi is moshnarjov. Per misi so pili sdra-
vizo Marie Theresie med stręlanjam.

Dvajseti prvi majnika je v' rudnim męsti
Shemniz na Ogerfskim zhes; eno pęd debel snęg
padel, dosti drobenze pomoril, inu mras nęka-
tere kojne na pafhi po globokih dolinah sterel;
tudi drugot po gornim ogerfskim je bil snęg inu
mras.

Shpania.

Sadne novize is Amerike niso vesele. Pravio, de se Anglesi perpravljajo, so še tudi popadli nash brod Porto Ricco, komaj so jih nash odgnali, de nam ga niso vseli. Na morskim bręgi Caracas so viharji gerdo delali, inu vse shkodovali, ludf, hifhe, shivino, polje.

Tudi doma nimamo dobreh noviz. V' mestu Sevilla so se ludje štepli ob perloshnosti eniga gledanja, kako se junzi bodejo; dosti je ranenih inu mertvih. She gershi so ravnali v' mestu Ribadeo v' Asturii; v' fabriki sa oroshje so vse pobili, pokradli, inu sadnizh sashgali; inu ti so bili pet tavshent domazhih Iudi. Od obęh preteпов she nimamo sadosti nasnanja; Kral ozhe vse na tanko vediti, kdo je kriv, inu krivze per ti prizhi po saflushenji pokoriti.

Nash novi prvi minister Saavedra je sedem sastopnih golpodov sbral, jim narozhil, de imajo rajtanja poprejshnih let preględati; deshelnę dolgove, perhodke inu vundajanja prevdariti; sadnizh is tiga sklepe potęgniti, kako bi se imęlo sanaprej gospodariti, de kralęstvo Shpania v' dolgove nesabrede, temuzh sebi pozhasi vun pomaga.

Lashko.

Pętnajsti velki Travna je Kral Sardinie osnanil odpufhanje vsim sploh, katerikol so al od
folda-

foldatov vfhli, al se zhes kralęvo mozh vsdig-
nili, zhe se pod pokorshino nasaj vernejo. O-
sem dni so jim she milosti vratā odperte.

Povele je is Parisa, de franzoski generali
na Lashkim imajo Sardinie Kralu pomagati zhes
taiste, katęri so dosdaj se zhes njega puntali.
Satorej poshle unidan franzoski komendant v'
męstu Ovada eniga offizirja v' logar piemontes-
kih puntarjev, de imajo vędeti, kaj je franzos-
ko sojhodstvo sklenilo, de je svesti perjatel Kra-
la Sardinie, de bode Kralu pomagalo, puntarje
s' oroshjam pregnalo, zhe s' lepo noęenajo; naj
tedaj is dobre lastne volje rajshi oroshje na ko-
staknejo.

Po męstah Forli inu Forlimpopoli je unidan
en hrup vstal; berfh so 29. vęlki Travnā tav-
shent zisalpinzov kje bitęli na vosęh. Al pre-
den so pertezhi mogli, je bil hrup shę potola-
shen; męstna gosposka se je pamętno obnosila,
inu ludi h' pokoji pregovorila.

Neapolski Kral je po vseh mejah okoli svo-
jiga kralęstva soldate postavil, de bodo mir oh-
ranili; nobeniga notri spustili is unajneh deshel,
slasti nobeniga is noveh republik. Verh tiga
morejo vsi ptujzi vun is kralęstva Neapolskiga,
katiri she zęlih desęt let notri nestanujejo.

Shvędia.

Kral je is broda Karlkrona se perpelal na-
saj

saj v' Stokholm 21. v'elki Travná, s'hel s' Krali-
zo v' gl'edalshe k' eni Operi; sta bila s' velikim
veselam od ludítva prej'eta. V' Karlkroni so pri-
zho Krala eno novizh sd'elano barko v' morje
spufhali; vse barke je pregl'edal, inu v'kasal s'he
vezh noveh d'elati.

Shvajz.

Po z'elim shvajzar'skim je nova Postava vpe-
lana, eni jo imajo radi, drugi neradi; Graubund
inu deshele lafhkiga jesika s'he per starim osta-
nejo. So jih povabili, de bi se s' z'elim Shvaj-
zam s'klenili, al ti so mos'ę v' Paris poslali, do-
kler nedobojo odgovora, nezhejo nizh pretakni-
ti. Sdaj v'emo, de so odgovor dobili, s' per-
stavkam, de naj se sdrushio s' z'elim Shvajzam,
al Graubund ni nagnen bogati franzose. Deshe-
le lafhkiga jesika se bodo podale.

Visharji is Parisa niso dali shvajzarjam no-
beniga odgovora na njih pertoshenje, temuzh
svojimn komisarju polno oblast isrozhili, vse po
Shvajzi tako ravnati, kakor bo sa dobro s'pos-
nal; ne le shvajzarji, ampak tudi franzoski gene-
rali ga morejo v' vseh rezheh bogati; komisar
pa naj gl'eda odverniti vse nerodnosti. To po-
vele je profil komisar Rapinat povsot osnaniti;
inu vis'hi general Shavenburg ga je po vseh kra-
jih per vsih soldatih osnanil. Poslanik Mengaud
je is Shvajza drugam prestavljen; en drugi pri-
de nam'ęti njega v' Shvajz.

Ni drugiga pogovora med ljudmi per naf, kakor od Anglesov, de so Ostende otli vsėti, inu od bark, katire so is Toulona zhes morje shle; flēherni ozhe nekaj zhes to vędeti, saręf vunder nobeden nizm neęę.

Angleske barke so ęa. majnika sato spęt na Ostende stręlale, de bi franzosi persileni bili v-ęete anglese nasaj dati. Komendant v' Ostende je tedaj poslal eniga svojga offizirja inu dva v-ęeta angleska na en pogovor k' angleskimu bojvodu. Ta je povędal, inu anglesa sta poterdila, de vjetim se negodi sila, de jim negre hudu; na te besęde je Angles jęnal od stręljanja, inu she tist vezher prozh shel proti Batavii; ker je pa tukaj vse na bran perpravleno bilo, je samo nekiterekrat stręliti vkasal, inu v' Anglio nasaj obernil.

Ostende je bilo skoro bres shtukov inu soldatov, kader so Anglesi permahali, sdaj je obilna previdnost sturjena. Vjęti Anglesi so v' Lille prepelani. Njih bojvod Coote je savolo pre-ęeteh ran v' Ostende vmerl, s' vso zhaštjo pokopan.

Kader je Bonaparte is Toulon na morje shel, se je skoro njegova barka na prod nasadila, je she obtizhala, en puh mozhniga vętra jo je splavil. Zęla mnoshiza je po sdaj dobro snanim pre-rajtanji 194. bark, katire devętnajst tavshent soldatov

datov vosio. Posebej sta dvatavshent mōsh per magasinih, shpitalih, inu per kojnih. Tę barke so ob enim zhafi is vezh narasen stojęzhih brodov vun tekle, to je is Toulon, Jakin, Stari Rim, Genova, Marseille, Nizza, inu Korfika; nevemo, kję se bodo vkup foshle.

Sdaj v' Touloni novę barke na preterganje dęljajo, inu perprave sa druge fkup vlazhio.

Is Havre pishejo, de Angleske barke she pred brodam stoję, nizh hujshiga nedęljajo, kakor od zhafa do zhafa ena ali druga barka posebej kaki stręl naproti iturita.

Amerikanski poslanik Grey je dobil od svojih gospodarjov povele, domū is Parisa priditi. Kashe, de bo vojska med Franzio inu polnozhno Ameriko gotova.

General Bernadotte je bil sa poslanika v' Batavio svolen, al on se je sprosil, inu shelel rajshi na tihim sam safe shivęti. Tedaj so eniga drugiga namęst njega v' Batavio svolili.

Komisarji zhes rajtanje deshelniga gospodarstva so pętim sto povędali, de sa lętaf she 62 million liber manka sa potrebe deshelne inu vojskne. Sbor se sdaj modruje, ed kod tę millione dobiti.

Anglia.

Punt v' Irrlandi je novizh she hujshih vstal, per pęt tavshent jih je pod oroshjam, en męsto

so podse spravili, dva poshgali. Per poglavnim mešti Dublin je bil 24. majnika boj; kralęvi angleski so jih v' dvęh krajih premagali, v' enim kraji pa so puntarji premagavzi.

Minister Pitt inu gospod Thierney sta se v' Parlamenti skręgala; Thierney je Pitta poklizal na boj; dvakrat sta se s' pistolami na dvanajst stopin dalezh stręlala; Pitt je drugikrat nakvishko vstręlel; na to so sraven stojezhe prizhe sposnale, de je sadošti, tedaj sta se spęt med seboj spravila inu perjatla.

En grad na Dolęnskım med Pręmskovım inu med Turnam pod Pezhjo je vsako uro naprodaj. Ta grad ima lepe lastne nive, polje, travnike, vinograde, gojsde, leš, desętine inu kmęte. Katęri so najn kupzi naj se glasio na Shenpeterskim prędmęstji v' hishi Nro. 148. bodo vezh svędeli, inu naj svojo ponudbo sturę, kaj bi otli sa to grafhino dati.

Pęti dan perhodniga mali Serpana bodo naprodaj na lizitiranje 110. vędrov vina domazhiga perdelka, po desęt inu desęt vęder skup v' Kostajnovzi na Dolęnskım.

Drugi dan perhodniga mali Serpana bodo lizitirali varno blago po rankim duhovnim Juri Leopold Skrinar v' vasi Trata bliso grada Pręm per vodi Ręshza na notrajnim krajnskım.